

**Državni zbor,
Odbor za izobraževanje, znanost in mladino**

KOsRIS/2023/020

2. 3. 2023

Zadeva: 12. nujna seja Odbora za izobraževanje, znanost in mladino

Mnenje glede predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti – predlogi dopolnitev

Vlada Republike Slovenije je na 34. seji dne, 26. 1. 2023 na predlog Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije (MVZI) sprejela novelo Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID). Vlada je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID-A) predložila Državnemu zboru, ki je 30. 1. 2023 začel skrajšani postopek EPA 571-IX. Na 82. redni seji je KOsRIS razpravljal o predlogih, ki jih predvideva novela zakona.

Zavedamo se, da je predlog novela ZZrID-A posledica združevanja resorjev visokega šolstva, znanosti in inovacij v enotno ministrstvo. KOsRIS se je vedno zavzemal za enotno ministrstvo, saj s svojim delovanjem dokazujemo, da so inovacije pomemben del dejavnosti raziskovalnih zavodov, ki jih bo v okviru enotnega ministrstva mogoče še dodatno okrepiti. Zato tudi podpiramo operacionalizacijo na izvedbeni ravni, ustanovitev nove agencije ARIS, ki bo združevala aktivnosti s področja znanstvenoraziskovalne in inovacijske dejavnosti, katere so bile do sedaj razdeljene na dve agenciji, ARRS in SPIRIT Slovenija.

Spreminjanje organizacijskih okvirov delovanja agencije je zaradi osrednje vloge agencije v slovenskem znanstvenoraziskovalnem okolju pomembno za vse izvajalce znanstveno-raziskovalne dejavnosti in mora temeljiti na usklajenih, in v širši znanstvenoraziskovalni in inovacijski skupnosti sprejetih, vsebinskih izhodiščih. To bi moral biti poglobljen proces z razpravo s širšo zasedbo vseh deležnikov, predvsem tudi izvajalcev znanstveno-raziskovalne dejavnosti. Nastajanje Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID) je npr. trajalo več let, da so se lahko upoštevala različna stališča in interesi vseh deležnikov in posledično je bil novi zakon deležen široke podpore znanstvene, strokovne in politične javnosti. KOsRIS si zato želi takšnega plodnega sodelovanja pristojnega ministrstva in deležnikov tudi v prihodnje, pri sprejemanju novel ZZrID ter ostalih pomembnejših podzakonskih aktov.

V predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti izpostavljamo tri rešitve v zvezi s preoblikovanjem ARRS v ARIS glede katerih ima KOsRIS naslednje predloge:

1. Predlagamo, da UO ohrani obstoječo sestavo in število članov (sedem) (15. člen zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti)

Predlagamo, da se črta 15. člen predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti.

Obrazložitev:

Menimo, da širjenje UO ni optimalno za operativnost tega organa. V ZZrID se je mandat članom UO ARRS skrajšal iz štirih na dve leti, kar že zmanjšuje operativnost UO in posledično agencije. Poleg tega lahko že sedanji UO povsem kompetentno presoja in usmerja upravljanje ARIS na znanstveno raziskovalnem in inovacijskem področju. Že sedaj so ustrezno vključeni vsi relevantni deležniki.

2. Predlagamo, da so v sestavo Inovacijskega sveta tudi formalno vključeni akademski predstavniki (predstavniki Rektorske konference Republike Slovenije in/ali KOsRIS) z izkušnjami v razvojni in inovacijski dejavnosti.

Predlagamo, da se spremeni 17. člen predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti, ki govori o članih inovacijskega sveta (drugi dostavek 52.a člena) tako, da se poveča število članov inovacijskega sveta in doda predstavnike Rektorske konference Slovenije in KOsRIS. Končno besedilo (spremembe pisano krepko) naj se glasi:

(2) Inovacijski svet ima **sedem** članov, in sicer po enega predstavnika razvojno inovacijskih partnerstev, podpornega okolja za inovacije, Inženirske akademije Slovenije, SID banke Slovenskega podjetniškega sklada, Gospodarske zbornice Slovenije, **in skupnega predstavnika Rektorske konference Republike Slovenije in Koordinacije Samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije**. Član poslovodstva gospodarskih družb ne sme biti član inovacijskega sveta.

Obrazložitev:

Raziskovalni zavodi in univerze prenašamo znanje v družbo tudi preko inoviranja in imamo izkazane rezultate na tem področju. Prepričani smo, da kot operativni deležniki, ki izvajamo inovacijsko aktivnost, lahko ključno in koristno prispevamo k usmerjanju delovanja ARIS na inovacijskem področju. Predlagamo tudi, da so v Inovacijski svet vključeni predvsem operativni izvajalci inovacijske dejavnosti. *De facto* izločanje osrednjih nosilcev znanstveno-raziskovalne dejavnosti v Sloveniji iz upravljavskih struktur inovacijske dejavnosti je tudi škodljivo, saj inovacije ne bi smele potekati po vzporednem tiru brez so-upravljanja znanstveno-raziskovalnih deležnikov.

3. Predlagamo, da določila glede izpolnjevanja pogojev za zaposlitev direktorja ostanejo nespremenjena (16. člen).

Predlagamo, da se črta 16. člen predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti.

Obrazložitev:

Direktor ARIS, ki ima zelo specifično področje delovanja, mora biti nekdo, ki ima (veliko) izkušenj na znanstveno raziskovalnem področju in pozna vse vidike znanstveno-raziskovalnega in inovacijskega sistema. Zato odločno poudarjamo, da sta zahtevi po doktoratu znanosti in izkušnjah z vodenjem na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti minimalni nujni (čreravno ne tudi zadostni) pogoj za zasedbo tako odgovorne funkcije. Menimo, da lahko v slovenskem raziskovalnem in inovacijskem prostoru najdemo več ustreznih kandidatov z doktoratom znanosti, ki izkazujejo zadostno strokovnost na vseh treh področjih RRI in ki imajo tudi ustrezne organizacijske sposobnosti.

Ostale predvidene spremembe ZZrID podpiramo.

Predlagamo tudi, da MVZI čimprej pripravi vsebinski načrt dela ARIS, predvsem v smislu mehanizmov podpore razvoju inovacij v Sloveniji, kadrovske potrebe in projekcije financiranja inovacijskega dela ARIS do konca prvega programskega obdobja (konec leta 2027). Šele na podlagi vsebinskih podlag za spremembe in načrta dela se bo možno v širši javni razpravi kompetentno pogovarjati o predlaganih organizacijskih spremembah, ki morajo nujno temeljiti na vsebinskih izhodiščih.

Lep pozdrav,

Predsednik KOsRIS
prof. dr. Gregor Anderluh